Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

28 676 NAVO

Nr. 255 BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2016

Agenda

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan ten behoeve van de bijeenkomst van de Navo-Ministers van Defensie op 26 en 27 oktober aanstaande te Brussel. Dit is de eerste ministeriële bijeenkomst na de Navo-top in Warschau van 8 en 9 juli jongstleden (Kamerstuk 28 676, nr. 252). De uitvoering van de in Warschau genomen besluiten staat centraal. Tijdens de werksessies spreken de Ministers over de vooruitgeschoven aanwezigheid van Navo-strijdkrachten in de Baltische staten en Polen en de dialoog met Rusland. De beoordeling van het functioneren van de Navo-commandostructuur komt ook aan de orde. Verder spreken de Ministers over de Navo-activiteiten op de zuidflank en de *Resolute Support* missie. Tijdens het werkdiner staat de EU-Navo samenwerking op de agenda.

Werksessies

Vooruitgeschoven aanwezigheid

In Warschau is besloten tot een vooruitgeschoven aanwezigheid (*enhanced forward presence*) van Navo-strijdkrachten in de Baltische staten en Polen. Deze aanwezigheid brengt de bondgenootschappelijke solidariteit tot uitdrukking en draagt bij tot een geloofwaardige afschrikking.

Canada, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten hebben aangekondigd dat zij bereid zijn de rol van *framework nation* te vervullen. Zij nemen de leiding bij het vormen van multinationale *battlegroups* in respectievelijk Letland, Litouwen, Estland en Polen. Nederland levert een eenheid van maximaal compagniesgrootte met eigen ondersteuning aan de *battlegroup* onder leiding van Duitsland in Litouwen. De Nederlandse militairen rouleren elke drie maanden. Het materieel wordt elke zes maanden gewisseld. Ook zal Nederland voor

kst-28676-255
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

periodes van zes maanden personeel leveren voor de staf van de *battlegroup*. Naar verwachting arriveren de eerste Nederlandse stafmedewerkers in februari 2017 in Litouwen. De eerste eenheid volgt waarschijnlijk in maart 2017. Financiële dekking voor de Nederlandse inzet in 2017 wordt gevonden in het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Naast Nederland leveren waarschijnlijk ook België, Luxemburg en Noorwegen bijdragen aan de Navo-eenheid in Litouwen.

De aanwezigheid van Navo-eenheden in de Baltische staten en Polen maakt duidelijk dat geen enkele schending van de bondgenootschappelijke integriteit onbeantwoord zal blijven. De multinationale *battlegroups* zijn in staat om samen met de nationale strijdkrachten een tijdelijke en beperkte schending van het verdragsgebied te weerstaan. De *battlegroups* werken voortdurend aan het versterken van de interoperabiliteit met de nationale strijdkrachten.

In Warschau is tevens besloten tot een presentie in Bulgarije en Roemenië die is toegesneden op de specifieke omstandigheden op de zuidoostelijke flank. In Roemenië wordt een multinationale trainingsbrigade opgericht waaraan bondgenoten op vrijwillige basis bijdragen. Nederland heeft thans geen capaciteit om een bijdrage te leveren aan de Navo-presentie in Bulgarije en Roemenië.

Dialoog met Rusland

Tijdens de Navo-top in juli jongstleden is opnieuw bevestigd dat de relatie tussen de Navo en Rusland is gebouwd op geloofwaardige afschrikking enerzijds en dialoog anderzijds. Op 13 juli jongstleden is de Navo-Rusland Raad (NRR) op het niveau van permanente vertegenwoordigers weer bijeen geweest. Er is gesproken over Afghanistan en het conflict in Oekraïne, en over voorstellen voor het verhogen van de transparantie en het verminderen van risico's in het militaire domein. De Navo heeft daarbij beklemtoond dat het van belang is dat de militaire en politieke communicatielijnen met Rusland open blijven. Nederland vindt het positief dat de Navo in gesprek blijft met Rusland en blijft pleiten voor het organiseren van periodieke NRR-bijeenkomsten.

Navo-commandostructuur

In Warschau is besloten om de Navo-commandostructuur (NCS) tegen het licht te houden. In de komende maanden zal worden beoordeeld in hoeverre de NCS de capaciteit heeft om nu en in de nabije toekomst alle noodzakelijke taken goed uit te voeren. In deze analyse zal nadrukkelijk rekening worden gehouden met de veranderde veiligheidsomgeving en de noodzaak om alle dreigingen het hoofd te bieden. Het personeelsplafond, het benodigde budget en de geografische spreiding van de NCS-hoofdkwartieren zijn geen onderwerp van onderzoek.

Nederland steunt de beoordeling van het functioneren van de Navo-commandostructuur. De analyse moet de Navo in staat stellen om zo nodig nieuwe prioriteiten te stellen.

Zuidflank

De bondgenoten hebben in Warschau voorts besloten opties te onderzoeken voor Navo-bijdragen ter bevordering van stabiliteit op de zuidflank. De Ministers van Defensie zullen spreken over de ondersteuning van de Navo aan landen in die regio, in het bijzonder Irak.

Tot dusver worden de Navo-activiteiten, gericht op de capaciteitsopbouw van de Iraakse strijdkrachten op de lange termijn, in Jordanië uitgevoerd. In Warschau is echter besloten om vanaf 1 januari 2017 ook in Irak zelf activiteiten te ontplooien. Nederland pleit voor een geleidelijke aanpak, waarbij eerst een bescheiden aantal trainers en adviseurs naar Irak wordt gestuurd. Zo kan de complementariteit van de Navo-inspanningen met de activiteiten van de reeds aanwezige organisaties en partners worden gewaarborgd.

De Ministers zullen tevens de Navo-activiteit in de Egeïsche Zee evalueren. Zoals bekend, is de *Standing NATO Maritime Group 2* (SNMG-2) in dit gebied ingezet om mensensmokkelnetwerken in kaart te brengen. Het fregat Zr.Ms. De Ruyter doet sinds 1 september jongstleden dienst als commandoplatform voor de Duitse commandant van SNMG-2 en zijn staf. Een brede internationale inzet in de migratiecrisis blijft noodzakelijk. Nederland is dan ook voorstander van de voortzetting van de Navo-aanwezigheid in de Egeïsche Zee.

Nederland pleit tevens voor een rol van de Navo bij het aanpakken van de migratieproblematiek in het centrale deel van de Middellandse Zee. De onlangs opgerichte maritieme veiligheidsoperatie *Sea Guardian* zou de inspanningen van de EU-operatie EUNAVFOR MED Sophia kunnen ondersteunen met informatie of logistieke middelen. *Sea Guardian* zou ook de capaciteitsopbouw van de Libische kustwacht kunnen ondersteunen en een rol kunnen spelen bij het handhaven van het wapenembargo uit VN-veiligheidsraadresolutie 2292. Uiteraard moeten Navo-activiteiten de EU-inzet in het centrale deel van de Middellandse Zee aanvullen. Het is van belang dat de EU zo snel mogelijk duidelijk maakt welke bijdrage de Navo zou kunnen leveren.

Resolute Support

Tijdens de Top is vastgesteld dat de Afghaanse strijdkrachten nog niet in staat zijn zelfstandig de veiligheid in Afghanistan te garanderen. Daarom wordt *Resolute Support* in 2017 voortgezet, vooralsnog in de vorm van het flexibele en regionale *hub and spokes* model. Het kabinet onderschrijft de noodzaak van de voortzetting van *Resolute Support* om te voorkomen dat behaalde resultaten volledig teniet worden gedaan. Alle bondgenoten en de meeste Navo-partners hebben inmiddels besloten hun bijdragen aan *Resolute Support* te verlengen. Uw Kamer is 30 september jongstleden geïnformeerd over het besluit de Nederlandse bijdrage aan de missie ook in 2017 te handhaven (referentie: DVB/CV-108/15).

Nederland zal aandacht blijven vragen voor het nationale Afghaanse vredesproces. Het is van belang dat de Afghaanse regering zich blijft inzetten voor vooruitgang op het gebied van mensenrechten, de strijd tegen corruptie en economische ontwikkeling.

Werkdiner over EU-Navo samenwerking

Het werkdiner staat in het teken van de uitvoering van de gemeenschappelijke verklaring over EU-Navo samenwerking die en marge van de Top in Warschau is getekend. EU Hoge Vertegenwoordiger Mogherini en de Ministers van Defensie van Finland en Zweden zullen bij dit diner aanwezig zijn.

Het is van belang dat de EU en de Navo voor het einde van het jaar praktische opties uitwerken voor samenwerking, zoals afgesproken in de gemeenschappelijke verklaring. Tijdens het diner zal ik aandacht vragen voor het verbeteren van de informatie-uitwisseling. De *situational*

awareness van de EU en de Navo moet worden verbeterd, bijvoorbeeld door beter gebruik te maken van de *EU Hybrid Fusion Cell*. Betere informatie-uitwisseling komt het vermogen van beide organisaties ten goede om tijdig te reageren op conflicten. Ik zal tevens pleiten voor het organiseren van gezamenlijke of parallelle, gecoördineerde oefeningen. Het is van belang dat de EU en de Navo meer inzicht krijgen in elkaars werkwijzen en procedures, zodat zij gezamenlijk snel kunnen reageren op opkomende crises. Tot slot zal ik beklemtonen dat werk moet worden gemaakt van het voornemen tot samenwerking in het centrale deel van de Middellandse Zee. Daarbij kan worden gedacht aan de eerder genoemde operaties *Sea Guardian* en EUNAVFOR MED Sophia.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert